

Objaśnienie do Uchwały budżetowej na rok 2012

Budżet gminy na rok 2012 został opracowany w oparciu o:

- Ustawę o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku /Dz. U. z 2009 roku nr 157, poz. 1240 z późn. zm./,
- Informację z Ministerstwa Finansów Nr ST3-4820-17/2011 z dnia 7 października 2011 roku zawierającą dane o wielkości planowanej na 2012 rok subwencji, z podziałem na części: oświatową, wyrównawczą i równoważącą oraz o wielkości planowanych w 2012 roku udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych,
- Pismo Wojewody Małopolskiego Nr WF.I.3010.3.1.11 z dnia 20 października 2011 roku informujące o wielkości planowanych na rok 2012 dotacji celowych na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, zadań własnych oraz wysokości dochodów związanych z realizacją zadań zleconych,
- Pismo Krajowego Biura Wyborczego Nr DTA-3101-12/11 z dnia 20 października 2011 roku informujące o wielkości planowanej dotacji celowej na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej przeznaczonej na aktualizację stałego rejestru wyborczego,
- Analizę wykonania Budżetu Gminy Tuchów za III kwartały 2011 rok,
- Sytuację ekonomiczną w kraju i na świecie.

Planowane na 2012 rok poszczególne części subwencji ogólnej dla gminy zostały ustalone według zasad określonych w Ustawie z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego /Dz.U. Z 2010 r. Nr 80, poz. 526./
Projektowana kwota subwencji ogólnej dla naszej gminy w budżecie państwa na rok 2012 wynosi **23.224.318,00 zł /w 2011 roku według projektu budżetu wynosiła 22.484.704,00 zł /.**

Porównanie wielkości poszczególnych części subwencji z rokiem 2011, przedstawia poniższa tabela.

<i>Subwencja ogólna, w tym:</i>	<i>2012 rok</i>	<i>2011 rok</i>	<i>Różnica</i>	<i>% wzrostu</i>
Część oświatowa	14 036 922	13 563 142	473 780	3,49%
Część wyrównawcza	8 683 114	8 339 263	343 851	4,12%
Część równoważąca	504 282	582 299	-78 017	-13,40%
Ogółem:	23 224 318	22 484 704	739 614	3,29%

I. Część Oświatowa

Wstępne kwoty części Oświatowej subwencji ogólnej dla poszczególnych gmin naliczone zostały zgodnie z zasadami przyjętymi w projekcie rozporządzenia

Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części Oświatowej subwencji ogólnej w roku 2012.

Kwoty subwencji Oświatowej na 2012 r. określono przez MEN na podstawie:

- danych statystycznych dotyczących liczby etatów nauczycieli poszczególnych stopnia awansu zawodowego, wykazanych w systemie informacji oświatowej /według stanu na dzień 30 września 2010 roku i dzień 10 października 2010 roku/ zweryfikowanych i potwierdzonych przez organy prowadzące /dotujące/ szkoły i placówki oświatowe,
- danych dotyczących liczby uczniów w roku szkolnym 2011/2012 wykazanych w systemie informacji oświatowej według stanu na dzień 10 września 2011 roku,
- danych dotyczących liczby uczniów w roku szkolnym 2010/2011 wykazanych w systemie informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września 2010 roku i dzień 10 października 2010 roku, zweryfikowanych i potwierdzonych przez organy prowadzące /dotujące/ szkoły i placówki oświatowe.

Planowana kwota części Oświatowej subwencji ogólnej dla gminy Tuchów na 2012 rok wynosi **14.036.922,00 zł**. Wzrost części oświatowej subwencji ogólnej w stosunku do 2011 roku wynosi **473.780,00 zł**, czyli **3,49 %**.

II. Część Wyrównawcza:

Część Wyrównawcza subwencji ogólnej obejmuje:

- **kwotę podstawową**, ustaloną według liczby mieszkańców zamieszkałych w Gminie, zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2010 r. - **17.830 mieszkańców**. Ponadto do wyliczenia części wyrównawczej subwencji ogólnej wzięto wykonanie podstawowych dochodów podatkowych, tj. udziału we wpływach z podatku PIT i CIT, podatku od nieruchomości, podatku leśnego, rolnego, od środków transportowych, podatku dochodowego od osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej, podatku od czynności cywilnoprawnych, wpływu z opłaty skarbowej i opłaty eksploatacyjnej, wraz ze skutkami obniżenia górnych stawek podatków, skutkami udzielonych przez gminę ulg, odroczeń, umorzeń i zwolnień za rok 2010, bez ulg i zwolnień ustawowych.
- **kwotę uzupełniającą**, której wysokość jest uzależniona od gęstości zaludnienia w gminie w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochodu gminy na 1 mieszkańca. Kwotę uzupełniającą otrzymują te gminy, w których gęstość zaludnienia jest niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju, a dochód podatkowy na 1 mieszkańca nie przekracza 150 % średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w kraju, tj. Kwoty **1.195,67 zł**. Wskaźnik dochodów podatkowych naszej gminy na 1 mieszkańca wynosi **496,13 zł**. Planowana kwota części wyrównawczej dla gminy Tuchów na 2012 rok wynosi **8.683.114,00 zł**. Wzrost części wyrównawczej subwencji ogólnej w stosunku do 2011 roku wynosi **343.851,00 zł**, czyli **4,12 %**.

III. Część Równoważąca:

Część Równoważąca subwencji ogólnej przysługuje gminom, gdzie zrealizowane w 2010 roku dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku rolnego i leśnego, bez ulg, zwolnień, odroczeń, umorzeń, w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy jest niższa od 80 % średnich dochodów z tych samych tytułów we wszystkich gminach wiejskich i miejsko – wiejskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca tych gmin /średnia krajowa ww. dochodów dla gmin w kraju na 1 m. Wynosi **406,89 zł**,

średnia kwota ww. dochodów w gminie Tuchów na 1 m. Wynosi **250,45 zł**. Planowana kwota części Równoważącej subwencji ogólnej na rok 2012 wynosi **504.282,00 zł** i jest niższa od kwoty z 2011 roku o **78.017,00 zł**.

W budżecie na 2012 rok zaplanowano udziały we wpływach w podatku dochodowym od osób fizycznych w wysokości **5.745.644,00 zł**, tj. większe o **1.033.106,00 zł** w porównaniu z rokiem 2011.

Plan na 2012 rok jest zgodny z prognozą Ministerstwa Finansów, jednak biorąc pod uwagę sytuację ekonomiczną w kraju i na świecie, istnieje prawdopodobieństwo niższej wartości udziałów.

Na treść budżetu gminy składają się określone rodzaje dochodów i wydatków zaplanowane na 2012 rok, w celu sfinansowania publicznych zadań zleconych i własnych samorządu gminnego określonych w art. 7 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym /tekst jednolity z 2001 roku Dz. U. Nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami/.

Projekt dochodów i wydatków budżetowych został opracowany według obowiązującej klasyfikacji budżetowej z podziałem na działy, rozdziały klasyfikacji, natomiast przy opracowywaniu projektu dochodów, szczegółowo określono źródła dochodów.

D O C H O D Y

Dochody budżetowe pozwalają głębiej wniknąć w znaczenie finansowe poszczególnych dziedzin działalności. Wielkości dochodów z poszczególnych źródeł informują o stopniu obciążenia różnych działalności i zarazem o opodatkowaniu ludności naszej gminy.

Wielkość dochodów budżetowych na 2012 rok została skalkulowana w oparciu o planowany wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, wynoszący **2,8 %** oraz dochodów podatkowych o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w I półroczu 2011 roku, w stosunku do I półrocza 2010 roku, wynoszący **4,2 %**. Przy planowaniu dochodów uwzględniono możliwości realnego poboru wymienionych podatków od osób fizycznych, osób prawnych, możliwości uzyskania dochodów z majątku gminy tytułem: najmu, dzierżawy, usług, sprzedaży, użytkowania wieczystego gruntów, opłat pobieranych w oparciu o obowiązujące ustawy. W 2012 roku wskaźnik wzrostu dochodów z poszczególnych rodzajów podatków jest zróżnicowany.

I DOCHODY WŁASNE

Na dochody własne składają się przede wszystkim wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych, wpływy z podatku od nieruchomości, z podatku rolnego, leśnego, podatku od środków transportowych od osób fizycznych i prawnych, podatku od działalności gospodarczej opłacanej w formie karty podatkowej, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatku od spadków i darowizn, wpływy z opłaty targowej, skarbowej, eksploatacyjnej, parkingowej, opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu, dochody z majątku gminy oraz inne podatki i opłaty.

Wpływy z opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu zostały zaplanowane na poziomie **175.000,00 zł** /w roku 2011 plan wynosił **150.000,00 zł**/, o **25.000,00 zł** więcej niż w 2011 roku.

Dochody z podatku od spadków i darowizn zostały oszacowane w wysokości **41.000,00 zł**, czyli o **18.000,00 zł** mniej niż zakładano w budżecie na 2011 rok, zgodnie z analizą wykonania tych dochodów za III kwartały bieżącego roku.

Udziały we wpływach z PIT zostały zaplanowane w oparciu o dane z Ministerstwa Finansów w wysokości **5.745.644,00 zł** /w roku 2011 było **4.712.538,00 zł**/ i są wyższe o **1.033.106,00 zł**. Udziały we wpływach z CIT zostały zaplanowane w oparciu o przewidywane wykonanie w 2011 roku, na poziomie **80.000,00 zł** /w roku 2011 było **80.002,00 zł**/.

Prognozowane dochody z tytułu podatku od nieruchomości na 2012 rok wynoszą **1.880.000,00 zł**, i są na poziomie przewidywanego wykonania w 2011 roku, powiększonego o przyjęty **wskaźnik wzrostu 4,2 %**.

Zwiększeniu ulegną dochody z tytułu podatku rolnego o **56.500,00 zł**, ze względu na wzrost ceny żyta w porównaniu do roku ubiegłego. Dochody wyniosą **688.000,00 zł** /w roku 2011 było **631.500,00 zł**/.

Podatek rolny ustalany jest w oparciu o cenę 1 q żyta, ogłoszoną przez GUS za pierwsze III kwartały 2011 roku, wynoszącą **74,18 zł**. Cena ta jest wyższa o **97,08 %** w porównaniu z rokiem poprzednim. Stawka podatku rolnego od 1 ha przeliczeniowego w gospodarstwie rolnym będzie na poziomie **110,00 zł**, a od 1 ha fizycznego /dla gruntów poniżej 1 ha/ na poziomie **220,00 zł**.

Stawka podatku leśnego na 2012 rok została ustalona według średniej ceny sprzedaży 1 m³ drewna za pierwsze trzy kwartały 2011 roku ogłoszonej przez Prezesa GUS na poziomie **186,68 zł** /w 2010 roku wynosiła **154,65 zł**/.

Stawka podatku leśnego wyniesie **20,53 zł** za 1 ha lasów ochronnych oraz **41,07 zł** za 1 ha pozostałych lasów /wzrost stawki o 20,70 % w stosunku do ubiegłego roku/. Prognozowane dochody z tego tytułu wyniosą **63.400,00 zł**, czyli o **8.000,00 zł** więcej niż w 2011 roku.

Stawki podatku od środków transportowych w 2012 roku zostały ustalone przy założeniu wzrostu o **4,2 %**.

Prognozowane dochody z tego tytułu wyniosą **232.000,00 zł** – o **17.000,00 zł** więcej niż w roku ubiegłym.

Oплата targowa pobierana jest z dwóch targowisk, z których jedno czynne jest jeden dzień w tygodniu /wtorek/, natomiast drugie targowisko czynne jest codziennie z wyłączeniem niedziel i świąt. Łącznie na obu targowiskach jest **248** wyznaczonych miejsc. Dochody z opłaty targowej skalkulowano na poziomie **85.000,00 zł**, są niższe w porównaniu z 2011 rokiem o **5.000,00 zł**.

Dochody z majątku gminy skalkulowano na podstawie zawartych umów z dzierżawcami gruntów rolnych, terenów pod usługi, najemcami lokali mieszkalnych i niemieszkalnych, z uwzględnieniem wskaźnika inflacji oraz zamierzonej sprzedaży gruntów pod budownictwo indywidualne i przemysłowe. Prognozowana wielkość tych dochodów na 2012 rok wynosi **783.536,00 zł** /w 2011 roku plan wynosił **1.030.700,00 zł**/.

II DOTACJE CELOWE

Dotacje celowe stanowią **24,58 %** prognozowanych wielkości dochodów ogółem na 2012 rok. Udział dotacji celowych w dochodach gminy ogółem uległ zwiększeniu, w stosunku do 2011 roku /w 2011 roku udział dotacji celowych w dochodach gminy ogółem wynosił **19,33 %**.

Prognozowane kwoty dotacji celowych na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynoszą **6.232.249,00 zł** i dotyczą zadań zleconych z zakresu:

- administracji państwowej	126.875,00 zł
- aktualizacji stałego rejestru wyborców	2.600,00 zł
- bezpieczeństwa publicznego	250,00 zł
- obrony narodowej	800,00 zł
- pomocy społecznej	6.101.724,00 zł

Porównywalnie z rokiem 2011, dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej zlecone gminie uległy zwiększeniu. Wiąże się to ze zwiększoną liczbą osób ubiegających się o świadczenia rodzinne.

Dotacja na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w rozdziale 75011 - Urzędy Wojewódzkie uległa zwiększeniu o **10.305,00 zł** w porównaniu z rokiem poprzednim, mimo to nie w pełni zabezpiecza planowane wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń. Brakująca część pokrywana jest ze środków budżetu gminy /wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń zaplanowano na poziomie **291.300,00 zł**/.

Znaczną kwotę dotacji w roku budżetowym stanowią planowane dotacje celowe, związane z realizacją zadań współfinansowanych z Unii Europejskiej, bo **4.220.789,82 zł**. Zgodnie z danymi wykazanymi w planie dochodów, Gmina otrzyma środki finansowe z następujących programów:

- Utworzenie Tuchowskiej Strefy Aktywności Gospodarczej na terenach przemysłowych w ramach MRPO – **309.426,00 zł**,
- Odnowa centrum wsi Karwodrza w ramach PROW – **283.750,00 zł**,
- Odnowa centrum wsi Łowczów w ramach PROW – **183.153,00 zł**,
- Odnowa centrum wsi Lubaszowa w ramach PROW – **326.851,00 zł**,
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Paśmie Brzanki w ramach POiŚ – **754.800,00 zł**,
- Budowa wiejskiego ośrodka kultury w Siedliskach /w miejscu istniejącego budynku/ w ramach PROW - **190.000,00 zł**,
- Budowa budynku szkoły podstawowej w Burzynie z salą gimnastyczną i przewiązką w ramach MRPO – **1.083.880,00 zł**,
- Rozbudowa istniejącego budynku szkolnego w Karwodrzy o salę gimnastyczną w ramach MRPO – **868.144,00 zł**,
- Projekt „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej” w ramach POKL – **218.142,45 zł**.

Podsumowując, prognozowane dochody **na rok 2012** wynoszą **45.219.000,00 zł** .

prognozowane przychody – **8.374.677,00 zł**, z tego:

- kredyty na finansowanie planowanego deficytu **2.358.415,00 zł**,
- pożyczki na wyprzedzające finansowanie działań ze środków pochodzących z Unii Europejskiej **1.984.585,00 zł**,
- kredyty na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów **2.547.923,00 zł**,
- kredyty na spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek, w związku z finansowaniem działań ze środków pochodzących z Unii Europejskiej **983.754,00 zł**,
- wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 Ustawy o finansach publicznych **500.000,00 zł**.

Łącznie	dochody + przychody	=	53.593.677,00 zł
----------------	----------------------------	----------	-------------------------

Szacuje się, że dług Gminy Tuchów z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów na **31.12.2012** wynosić będzie **20.192.081 zł** /co stanowi **44,63 % obciążenia budżetu długiem**, a po wyłączeniu długu związanego z realizacją zadań współfinansowanych ze środków UE – **40,93 %**:/:

- planowane zadłużenie Gminy Tuchów na koniec 2011 roku /wg stanu na 30 października 2011/ **16.305.687 zł**,
- planowane do zaciągnięcia w 2012 roku pożyczki i kredyty + **7.874.677,00 zł**,
- planowane spłaty w 2012 roku pożyczek i kredytów – **4.031.677,00 zł**.

W roku 2012 do spłaty przypada z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów kwota 4.031.677,00 zł, z czego spłata pożyczek w związku z realizacją zadań finansowanych z Unii Europejskiej wynosi **983.754,00 zł**. Kwota obsługi długu publicznego wynosi **813.000,00 zł**, co stanowi **10,72 %** obciążenia budżetu spłatami, a po wyłączeniu spłaty pożyczek w związku z realizacją zadań finansowanych z Unii Europejskiej stanowi **8,50 %** (**wskaźnik obciążenia budżetu spłatami nie może przekraczać 15% w danym roku**).

Na rok 2012 skalkulowano wydatki w wysokości **49.562.000,00 zł**, wyższe od planowanych dochodów o **4.343.000,00 zł**. Deficyt zostanie pokryty zaciąganymi kredytami i pożyczkami w wysokości **3.843.000 zł** i wolnymi środkami w wysokości **500.000,00 zł**.

Planowane rozchody budżetu w wysokości **4.031.677,00 zł** zostaną pokryte w całości zaciąganymi kredytami.

Łącznie	wydatki + rozchody	=	53.593.677,00 zł
----------------	---------------------------	----------	-------------------------

W Y D A T K I

Prognozując plan wydatków budżetowych na 2012 r. uwzględniono środki na:

1. prawidłowe funkcjonowanie jednostek organizacyjnych i komórek wewnętrznych,
2. dotacje dla innych jednostek samorządu terytorialnego na podstawie porozumień,
3. dotacje dla instytucji kultury,
4. dotacje dla działających na terenie gminy publicznych i niepublicznych szkół i przedszkoli prowadzonych przez podmioty nie należące do sektora finansów publicznych,
5. dotacje na sfinansowanie zadań zleconych stowarzyszeniom, podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego,
6. wydatki majątkowe obejmujące inwestycje i zakupy inwestycyjne.

Przy prognozowaniu planu wydatków budżetowych posłużono się materiałami prognostycznymi Ministerstwa Finansów i przyjęto:

- prognozowany średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych o **2,8 %**,

- prognozowany wzrost wynagrodzeń o **5 %** /uwzględniono również wypłaty odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych i skutki zmiany wysługi lat pracowników/,
- planowane podwyżki płac dla nauczycieli z dniem 1 września 2012 roku o **3,8 %**.

W skład zbiorczego budżetu Gminy Tuchów wchodzi planowane wydatki poniżej wymienionych jednostek budżetowych:

1. Urząd Miejski w Tuchowie,
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie,
3. Zespół Szkół w Burzynie,
4. Szkoła Podstawowa w Dąbrówce Tuchowskiej,
5. Zespół Szkół w Jodłówce Tuchowskiej,
6. Zespół Szkół w Karwodrzy,
7. Szkoła Podstawowa w Lubaszowej,
8. Szkoła Podstawowa w Łowczowie,
9. Szkoła Podstawowa w Piotrkowicach,
10. Zespół Szkół w Siedliskach,
11. Zespół Szkół w Tuchowie,
12. Szkoła Podstawowa w Zabłędzy,
13. Przedszkole Publiczne w Tuchowie,
14. Gminna Administracja Oświaty w Tuchowie,
15. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Tuchowie.

Projekt wydatków budżetowych jest opracowany wg działów, rozdziałów klasyfikacji budżetowej, z wyszczególnieniem w każdym dziale, rozdziale **wydatków bieżących** oraz **wydatków majątkowych**.

Jak wynika z **tabeli nr 2** do projektu uchwały budżetowej, zakres i rozmiar realizowanych zadań przez Gminę jest bardzo szeroki.

Budżet gminy już na samym wstępie projektowania obejmuje **21 działów** klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków publicznych, w ramach których realizowane są poszczególne zadania wynikające z Ustawy o samorządzie gminnym.

Na 2012 rok zaplanowano kwotę **38.384.847,00 zł** na wydatki bieżące oraz kwotę **11.177.153,00 zł** na wydatki majątkowe. Planując poszczególne zadania inwestycyjne, kierowano się następującymi kryteriami:

- priorytetem są zadania współfinansowane ze źródeł zewnętrznych, a w szczególności ze środków pochodzących z UE,
- w następnej kolejności zaplanowano wydatki na zadania objęte wieloletnim planem inwestycyjnym – głównie rozpoczęte w poprzednich latach budżetowych.

Planowanie ważniejszych zadań w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej przedstawia się następująco:

Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo – wydatki bieżące 52.760,00 zł, majątkowe 2.672.855,00 zł

Planowane wydatki bieżące obejmują składki w wysokości 2 % zrealizowanego podatku rolnego na rzecz Izby Rolniczej oraz udział własny do remontu dróg rolnych..

W ramach wydatków majątkowych zaplanowano realizację zadania współfinansowanego w ramach PROW, pn. „**Budowa sieci wodociągowej w Gminie Tuchów: Buchcice, Łowczów, Siedliska i Lubaszowa**”. Zadanie będzie realizowane w całości w 2012 roku. Na wydatki finansowane ze środków PROW planuje się zaciągnięcie pożyczki w BGK, która zostanie spłacona w 2013 roku, po rozliczeniu projektu. Udział własny zostanie sfinansowany z kredytu komercyjnego.

Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię, gaz i wodę – wydatki bieżące 525.190,00 zł, wydatki majątkowe 0,00 zł.

Planowane wydatki na 2012 rok związane są z utrzymaniem kotłowni przy **ulicy Jana Pawła II Tuchowie**. Na ten cel zaplanowano kwotę **69.400,00 zł**.

Ponadto zaplanowano kwotę **455.790,00 zł** na dopłaty w wysokości **1,51 zł brutto** do 1 m³ wody doprowadzanej urządzeniami wodociągowymi wszystkich taryfowych grup odbiorców. W roku budżetowym 2012 nie planuje się wzrostu stawki dopłat do wody.

Dział 600 – Transport i łączność – wydatki bieżące 380.000,00 zł, wydatki majątkowe 684.699,00 zł.

W ramach wydatków bieżących wykonuje się naprawy uszkodzonej nawierzchni i infrastruktury towarzyszącej – naprawa chodników, czyszczenie i naprawa rowów, poboczy, wycinka zadrzewienia i zakrzewienia wzdłuż dróg.

W 2012 roku zaplanowano dotację celową dla Województwa Małopolskiego na opracowanie studium komunikacyjnego wschodniego obejścia Tuchowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 977 w kwocie **35.685,00 zł**.

Zaplanowana kwota **200.000,00 zł** na chodniki przy drogach wojewódzkich i kwota **100.000,00 zł** przy drogach powiatowych będzie stanowić udział własny Gminy Tuchów w realizacji zadania na podstawie zawieranych porozumień.

W 2012 roku planuje się realizowanie projektu pn. „Utworzenie Tuchowskiej Strefy Aktywności Gospodarczej na terenach poprzemysłowych” w ramach MRPO. Projekt jest objęty wieloletnim programem inwestycyjnym, jego realizacja zakończy się w 2013 roku. Projekt będzie realizowany systemem „zaprojektuj – wybuduj”. Na wydatki finansowane ze środków MRPO przewidziano zaliczkowanie, a udział własny będzie pokryty z kredytu komercyjnego. Wartość etapu zaplanowanego na 2012 rok oszacowano na **239.014,00 zł** – głównie koszt prac projektowych.

Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa – wydatki bieżące 707.100,00 zł, wydatki majątkowe 5.022.695,00 zł.

Plan wydatków bieżących obejmuje wydatki związane z gospodarką gruntami tj. wypłatę odszkodowań za zajęte grunty, elaboraty szacunkowe, opłaty za zawierane akty notarialne, wykupy gruntów oraz wydatki związane z utrzymaniem obiektów mienia komunalnego, tj. pokrycie kosztów energii elektrycznej, wody, gazu, ubezpieczenia obiektów, bieżących remontów obiektów mienia komunalnego. W planie mieszczą się również środki finansowe na wynagrodzenia dla **4** pracowników zatrudnionych na umowę o pracę do administrowania domami mieszkalnymi przy ul. Reymonta i ul. Wołowej w Tuchowie.

W ramach wydatków majątkowych zaplanowano następujące zadania:

- **zakup gruntu /pod infrastrukturę drogową/ – 20.000,00 zł,**
- **wniesienie udziałów** do Spółki Komunalnej "Dorzecze Białej" sp. z o.o. na budowę kanalizacji w Gminie Tuchów /zgodnie z Uchwałą nr L/361/2010 Rady Miejskiej w Tuchowie z dnia 25 sierpnia 2010 roku – **1.000.000,00 zł,**
- **Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Lubaszowej na cele mieszkalne 2.300.000,00 zł** – zadanie rozpoczęte w 2011 roku, zakończenie planuje się w 2013 roku. Na realizację zadania uzyskano dotację z BGK w wysokości 33% kosztów kwalifikowalnych, udział własny zostanie pokryty z kredytu komercyjnego.
- **Projekt modernizacji budynku wielofunkcyjnego w Dąbrówce Tuchowskiej - 60.000,00 zł,**
- **Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Paśmie Brzanki** w ramach POiŚ – **754.800,00 zł.** Na zadanie realizowane ze środków własnych Gminy Tuchów od 2007 roku złożono po raz kolejny wniosek o dofinansowanie. Projekt obejmuje lata 2007 /refundację poniesionych nakładów/ - 2014/ . Na 2012 rok zaplanowano termomodernizację budynków wielofunkcyjnych w Lubaszowej i Piotrkowicach, a na lata kolejne – Ratusz w Tuchowie i budynki wielofunkcyjne w Dąbrówce i w Jodłówce Tuchowskiej. Realizacja tego projektu jest ściśle uzależniona od pozyskania środków z POiŚ.
- **Budowa wiejskiego domu kultury w Siedliskach /w miejscu istniejącego budynku ludowego/ w ramach PROW – 887.895,00 zł.** Projekt realizowany od 2011 roku, kwota dofinansowania z PROW wynosi 500.000,00 zł. Na finansowanie wydatków ze środków UE zaplanowano zaciągnięcie pożyczki w BGK, która zostanie spłacona z dotacji w 2013 roku, po rozliczeniu projektu.

Dział 710 – Działalność usługowa – wydatki bieżące 219.400,00 zł, wydatki majątkowe 100.000,00 zł.

Planowane wydatki obejmują przede wszystkim pokrycie kosztów podziałów geodezyjnych gruntów przejmowanych pod drogi gminne w wysokości **20.000,00 zł**, koszty operatów szacunkowych pod opłaty planistyczne oraz koszt wprowadzenia zmian w planie zagospodarowania przestrzennego w wysokości **136.000,00 zł**.

W ramach wydatków majątkowych zaplanowano środki na zagospodarowanie terenu wokół nowo wybudowanej kaplicy cmentarnej przy cmentarzu komunalnym w Tuchowie, w wysokości **100.000,00 zł**.

Pozostała kwota dotyczy bieżących wydatków z zakresu cmentarnictwa - utrzymanie cmentarza komunalnego, kaplicy cmentarnej oraz wynagrodzenie pracownika do obsługi.

Dział 750- Administracja publiczna – wydatki bieżące 3.859.723,00 zł, wydatki majątkowe 0,00 zł.

Zadania w rozdziałach wymienionego działu to głównie wydatki związane z utrzymaniem, prawidłowym funkcjonowaniem Urzędu prowadzącego obsługę zadań administracji rządowej i samorządowej oraz obsługę Rady Miejskiej, promocją gminy. W administracji zatrudnionych jest **49** pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę /46,75 etatu/. Rada Miejska liczy 15 radnych pracujących w czterech stałych komisjach rady.

W roku budżetowym otrzymano również dotację celową na kwalifikację wojskową w wysokości **580,00 zł** – zwrot poborowym kosztów dojazdu na komisję wojskową.

Dział 751- Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – wydatki bieżące 2.600,00 zł, wydatki majątkowe 0,00 zł.

Zadania realizowane w tym dziale, to wydatki związane z aktualizacją stałego rejestru wyborców, które w całości pokrywane są z dotacji celowej Krajowego Biura Wyborczego.

Dział 752- Obrona narodowa – wydatki bieżące 800,00 zł, wydatki majątkowe 0,00 zł.

Zadania realizowane w tym dziale, to wydatki dotyczące organizacji szkolenia akcji kurierskiej administracji publicznej, które w całości pokrywane są z dotacji celowej z budżetu państwa.

Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – wydatki bieżące 150.700,00 zł, wydatki majątkowe 0,00 zł.

Planowana na 2011 rok kwota przeznaczona jest na wydatki działalności bojowej 11 jednostek OSP /ekwiwalenty strażackie, wynagrodzenie dla konserwatorów sprzętu bojowego, zakup paliwa do samochodów strażackich, ubezpieczenie samochodów, zakup sprzętu/ w wysokości **149.100,00 zł** oraz wydatki szkoleniowe, konserwację sprzętu obrony cywilnej w wysokości **1.600,00 zł**. Zadanie obrony cywilnej realizowane jest przy udziale dotacji Wojewody Małopolskiego w wysokości **250,00 zł**.

Dział 756 –Dochody od osób prawnych, osób fizycznych oraz wydatki związane z ich poborem – wydatki bieżące 134.400,00 zł, wydatki majątkowe 0,00 zł.

Planowane wydatki dotyczą kosztów poboru podatków i opłat, między innymi pokrywania opłat pocztowych, opłat za licencję na program podatkowy, zakupu materiałów biurowych, wypłaty inkasa podatków i opłaty targowej, pokrywania kosztów opłaty egzekucyjnej, wynagrodzeń pracownika pobierającego opłatę parkingową. Do poboru podatków i opłat zatrudnia się 10 sołtysów, 4 inkasentów i 1 pracownika zatrudnionego na umowę o pracę.

Dział 757 - Obsługa długu publicznego – wydatki bieżące 818.000,00 zł, wydatki majątkowe 0,00 zł.

Plan obejmuje pokrycie kosztów obsługi kredytów i pożyczek dotychczas zaciągniętych jak również planowanych do zaciągnięcia w roku 2012.

Dział 758 – Różne rozliczenia – wydatki bieżące 862.700,00 zł, wydatki majątkowe 230.000,00 zł.

Planowana rezerwa budżetowa obejmuje rezerwę ogólną na nieprzewidziane wydatki w wysokości **250.000,00 zł** oraz rezerwy celowe w wysokości **842.700,00 zł**, z tego:

- rezerwa na zarządzanie kryzysowe – **120.000,00 zł**,
- rezerwa na środki będące w dyspozycji jednostek pomocniczych /sołectw/ - **492.700,00 zł**,
- rezerwa na wydatki majątkowe – **230.000,00 zł**.

Rezerwa ogólna na nieprzewidziane wydatki stanowi **0,52 %** kwoty wydatków ogółem, a suma rezerw celowych stanowi **1,74 %** wydatków ogółem.

Wysokość rezerw nie przekracza wielkości określonych w art. 222 Ustawy o finansach publicznych.

Rezerwa na zarządzanie kryzysowe stanowi **0,61 %** wydatków bieżących, pomniejszonych o wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń oraz wydatki na obsługę długu publicznego.

Dział 801 - Oświata i wychowanie – wydatki bieżące 18.151.670,00 zł, wydatki majątkowe 2.454.904,00 zł

Wydatki bieżące z zakresu oświaty i wychowania w Gminie obejmują przede wszystkim wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń stanowiące **73 %**, dotacje dla społecznych szkół i przedszkoli stanowiące **10,34 %** oraz pozostałe wydatki bieżące stanowiące **16,66 %**. Z roku na rok obserwuje się znaczny wzrost wydatków na wynagrodzenia nauczycieli i pochodne od wynagrodzeń, co skutkuje na ciągły wzrost dotacji dla szkół i przedszkoli prowadzonych przez inne podmioty niż Gmina. Ze względu na to, że gmina nie ma wpływu na stopień wzrostu wynagrodzeń dla nauczycieli, nie ma możliwości ograniczania nakładów finansowych na ten cel. Podobnie, ze względu na uzależnienie stawki dotacji dla szkół prowadzonych przez inne podmioty niż gmina od wydatków bieżących przewidzianych na 1 ucznia w szkołach i przedszkolach gminnych, wydatki na ten cel ulegają zwiększeniu z roku na rok i stają się znacznym obciążeniem dla gminy.

W gminie funkcjonuje **10** szkół podstawowych, **3** szkoły społeczne, **5** gimnazjów, **1** przedszkole samorządowe, **4** przedszkola społeczne i świetlica szkolna. Obsługę samorządowych jednostek oświatowych prowadzi Gminna Administracja Oświaty w Tuchowie.

W roku 2012 wysokość zaplanowano następujące kwoty dotacji dla szkół prowadzonych przez podmioty nie należące do sektora finansów publicznych:

- w przypadku dotacji dla **szkoły publicznej** – na 1 ucznia **7.287 zł** rocznie /84 uczniów/
- w przypadku dotacji dla **szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej** – na 1 ucznia **7.287 zł** rocznie / 31 uczniów/,
- w przypadku dotacji na 1 ucznia klas „O” **szkoły publicznej** - **7.287 zł** rocznie /16 uczniów/,
- w przypadku **szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej** – **5.465 zł** rocznie /11 uczniów/,
- w przypadku dotacji na 1 ucznia klas „O” przedszkola niepublicznego – **4.979 zł** rocznie /8 uczniów/,
- w przypadku dotacji dla **przedszkola publicznego** - na 1 dziecko **6.639 zł** rocznie /37 dzieci/,
- w przypadku dotacji dla przedszkola niepublicznego - na 1 dziecko **4.979 zł** rocznie /106 dzieci/.

Powyższe stawki na 1 ucznia mogą ulec zmianie w trakcie roku budżetowego.

Bez względu na typ szkoły, zaplanowano kwoty na uczniów upośledzonych, według następujących stopni określonych przez MEN:

- * **7.315 zł** rocznie – P2 /2 uczniów/,
- * **18.810 zł** rocznie - P4 /2 uczniów/,
- * **20.900 zł** rocznie - P28 /1 uczeń/,
- * **4.389 zł** rocznie - P38 /1 uczeń/.

Zaplanowane wydatki inwestycyjne dotyczą następujących jednostek oświatowych:

- **Modernizacja Zespołu Szkół w Jodłówce Tuchowskiej** - zadanie objęte wieloletnim programem inwestycyjnym, planowane na rok 2011 i 2012, obejmuje docieplenie ścian zewnętrznych, wymianę instalacji c.o., remont kapitalny wewnątrz budynku - w 2012 roku **200.000,00 zł**,
- **Modernizacja Przedszkola Publicznego w Tuchowie** – zadanie objęte wieloletnim programem inwestycyjnym, planowane na rok 2011 i 2012, obejmuje remont kapitalny wewnątrz budynku – w 2012 roku **200.000,00 zł**
- **Budowa budynku szkoły podstawowej w Burzynie z salą gimnastyczną i przewiązką w ramach MRPO** - zadanie objęte wieloletnim programem inwestycyjnym, realizowane w latach 2009 - 2013 W 2012 roku przewiduje się budowę stanu surowego zamkniętego za kwotę **1.186.721 zł**, w kolejnym roku wykończenie wewnątrz. W ramach MRPO przewiduje się w roku budżetowym dofinansowanie w kwocie **1.083.880,00 zł** /zwrot części wydatków wykonanych w 2009 i zaliczka na roboty zaplanowane do realizacji w 2012 roku/.
- **Rozbudowa istniejącego budynku szkolnego w Karwodrzy o salę gimnastyczną w ramach MRPO** - zadanie objęte wieloletnim programem inwestycyjnym, realizowane w latach 2009 - 2013 W 2012 roku przewiduje się budowę stanu surowego zamkniętego za kwotę **868.183,00 zł**, w kolejnym roku wykończenie wewnątrz. W ramach MRPO przewiduje się w roku budżetowym dofinansowanie w kwocie **868.144,00 zł** /zwrot części wydatków wykonanych w 2009 roku i zaliczka na roboty zaplanowane do realizacji w 2012 roku/.

Dział 851 – Ochrona zdrowia – wydatki bieżące 163.000,00 zł, wydatki majątkowe 12.000,00 zł.

Plan obejmuje realizację zadań wynikających z gminnego programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii. Do głównych zadań w ramach przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi należy zaliczyć:

- zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe – pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii i alkoholizmu,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, i alkoholizmu,
- profilaktyczna działalność informacyjno – edukacyjna dzieci i młodzieży.

W roku budżetowym zaplanowano również kwotę **12.000,00 zł** na monitoring miejsc na terenie Tuchowa, szczególnie narażonych na zjawiska związane z alkoholizmem i narkomanią.

Dział 852 – Pomoc społeczna – wydatki bieżące 8.116.468,18 zł, wydatki majątkowe 0,00 zł.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej obejmują zadania własne gminy na łączną kwotę **1.392.421,18 zł**, zadania zlecone w kwocie **6.101.724,00 zł** oraz dofinansowanie do realizacji zadań własnych w wysokości **622.293,00 zł**.

Zadania własne obejmują pokrycie kosztów utrzymania pensjonariuszy Domów Pomocy Społecznej z terenu naszej gminy, zasiłki celowe, okresowe i celowe specjalne, dodatki mieszkaniowe dla około 53 rodzin, częściowe pokrycie kosztów utrzymania Ośrodka Pomocy Społecznej, świadczenie usług opiekuńczych i dożywianie dzieci w szkołach. Plan wydatków na zadania własne obejmuje również udział własny gminy do realizowanego projektu w ramach POKL pn. "Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej".

Zadania zlecone obejmują wypłaty zasiłków rodzinnych dla dzieci w rodzinach prowadzących działalność gospodarczą i zatrudniających do 20 pracowników oraz zasiłków rodzinnych wypłacanych dla dzieci rolników, zasiłki rodzinne dla dzieci pracowników zatrudnionych w zakładach pracy zatrudniających powyżej 20 pracowników, pokrycie składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób nie będących ubezpieczonymi, nie pracującymi, a pobierającymi zasiłek stały z Ośrodka Pomocy Społecznej oraz pokrycie składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne.

Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – wydatki bieżące 229.785,82 zł, wydatki majątkowe 0,00 zł.

W ramach tego Działu zaplanowano dotację na pomoc finansową dla Powiatu Tarnowskiego, na dofinansowanie kosztów utrzymania tuchowskiej Filii Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowie w wysokości **9.000,00 zł** oraz realizację projektu w ramach POKL pn. "Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej" w kwocie **220.785,82 zł**. Projekt jest realizowany od 2010 roku, przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie.

Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza – wydatki bieżące 121.070,00 zł, wydatki majątkowe 0,00 zł.

Realizowane zadania dotyczą utrzymania świetlicy szkolnej przy Zespole Szkół w Tuchowie, doksztalcania nauczycieli świetlicy oraz Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytów i rencistów – nauczycieli świetlicy. Ponadto zaplanowano wydatki na nowo utworzoną świetlicę przy Zespole Szkół w Siedliskach.

Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – wydatki bieżące 2.249.060,00 zł, wydatki majątkowe 0.000,00 zł

W ramach wyszczególnionego działu planuje się realizację zadań bieżących związanych z infrastrukturą komunalną, utrzymaniem gospodarki komunalnej w mieście i gminie tj.: utrzymaniem terenów zielonych, pokryciem kosztów konserwacji i energii elektrycznej oświetlenia ulicznego.

W dziale 900 mieszczą się wydatki na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości **28.400,00 zł**, zgodnie z Tabelą nr 6 do Uchwały budżetowej.

W dziale 900 zaplanowano dopłatę **5,77 zł brutto** do 1 m³ ścieków odprowadzanych urządzeniami kanalizacyjnymi do oczyszczalni ścieków dla wszystkich taryfowych grup odbiorców /bez zmian w porównaniu w rokiem 2011/. Wydatki z tego tytułu wyniosą **832.560,00 zł**.

Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – wydatki bieżące 991.940,00 zł, wydatki majątkowe 0,00 zł.

Realizowane zadania bieżące to dotacje dla instytucji kultury tj. dla Domu Kultury w kwocie **565.000,00 zł** i Biblioteki Publicznej w Tuchowie w kwocie **426.940,00 zł**.

Dział 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody – wydatki bieżące 3.000,00 zł, wydatki majątkowe 0,00 zł.

Zadania powyższego działu wystąpiły w budżecie Gminy Tuchów po raz pierwszy, w związku z otrzymaniem dotacji celowej z budżetu państwa.

Dział 926 – Kultura fizyczna i sport – wydatki bieżące 645.480,00 zł, wydatki majątkowe 0,00 zł.

Skalkulowane wydatki wymienionego działu obejmują zadania związane z utrzymaniem Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w wysokości **412.480,00 zł**, dotacje na zadania zlecane podmiotom nie należącym do sektora finansów publicznych, nie działającym w celu osiągnięcia zysku a mające za zadanie upowszechnienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży w wysokości **188.000,00 zł** oraz środki na pomoc finansową dla Gminy Tarnów, na dofinansowanie sekcji JUDO w kwocie **45.000,00 zł**.

Podsumowując można zauważyć, że podstawowa działalność Gminy skupia się wokół realizacji bieżących zadań nakreślonych przez Ustawę o samorządzie gminnym. Plan wydatków bieżących stanowi 77 % ogółu wydatków, w tym niemal połowę stanowią wynagrodzenia i pochodne.

Wydatki inwestycyjne stanowią 23 % ogółu wydatków budżetowych - znacznie wyższy wskaźnik niż w latach ubiegłych. Działalność inwestycyjna Gminy jest w dużym stopniu ograniczona i uzależniona od możliwości pozyskania dodatkowych źródeł finansowania, szczególnie w formie dotacji pozyskanych od innych jednostek samorządu terytorialnego, dotacji z budżetu państwa, lub dotacji realizowanych przy współudziale środków z Unii Europejskiej. Ogromną rolę w finansowaniu inwestycji odgrywają kredyty i pożyczki, jednak ich pozyskanie jest ściśle uzależnione od wskaźników zadłużenia i obciążenia budżetu ich spłatami.

W roku 2012 założono w pierwszej kolejności realizację tych inwestycji, które uzyskały dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych, głównie ze środków UE. Pozostałe inwestycje stanowią znikomą kwotę, a wśród nich znalazły się przede wszystkim te, które zostały rozpoczęte w latach ubiegłych i wymagają zakończenia.

Biorąc pod uwagę sytuację ekonomiczną w kraju i na świecie, realizacja zamierzonych celów /przede wszystkim inwestycyjnych/ jest ściśle uzależniona od stopnia realizacji założonego planu dochodów budżetowych. Istnieje zagrożenie wykonania niższych dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych ze względu na coraz mniejszy wskaźnik wzrostu PKB i zwiększającą się stopę bezrobocia. Pomimo niepewnej sytuacji ekonomicznej w kraju, podjęto próbę pozyskania i wykorzystania

maksymalnej wielkości środków pochodzących z Unii Europejskiej, w celu osiągnięcia długofalowego rozwoju Gminy oraz poprawy warunków życiowych dla mieszkańców.